

สัมภาษณ์ พลโท หาญ ลี นานนท์

รูสมิแลสัมภาษณ์แม่ทัพภาคที่ 4
ในโอกาสที่ท่านเดินทางไปเป็นประธาน
เปิดการแข่งขัน ฟุตบอลส่วนราชการ
จังหวัดปัตตานี ณ มหาวิทยาลัยสงขล
นครินทร์วิทยาเขตปัตตานี เมื่อวันที่
15 กรกฎาคม 2526

รูสมิแล ก่อนอื่นขอทราบประวัติท่าน
แม่ทัพเพียงย่อ ๆ ครับ

พลโทหาญ โดยกำเนิดผมก็เป็นชาว
ปัตตานีได้ คือ เกิดที่สตูล พ่อเป็น
นายด่านสตูล แม้ว่าวัยเด็กไปเรียน
ชั้นประถมที่ภูเก็ตสักปีหรือสอง
ปีแล้วก็กลับมาอยู่ที่สตูล ผมเรียน

จบชั้น ม.4 เพราะตอนนั้นโรงเรียน
มัธยมที่สตูลมีเพียงชั้น ม.4 ผม
จึงไปเรียนต่อที่ภูเก็ตอีก 2 ปี
จนจบม.6 โดยไปอาศัยกับคุณปู่
ซึ่งเป็นชาวภูเก็ต เมื่อจบม.6 แล้ว
ผมก็ไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ ด้วย
ความรู้ก่อนข้างอ่อนเพราะสมัย
นั้นไม่มีใครแนะแนวการศึกษา
ผมเขียนไปสอบโรงเรียนทหาร
อยู่ 2 ปีโดยไปเรียนแถววิชา จึง
สอบเข้าโรงเรียนเตรียมทหารบก
รุ่นที่ 5 รุ่นเดียวกับพวกเรหลาย ๆ
คนในปัจจุบัน เช่นพลเอกอาทิตย์
พลเอกเทียนชัย เมื่อเรียนจบร.ร.
เตรียมทหารบกแล้วจึงขึ้นเป็น
นักเรียนเทคนิคทหารบก สมัยนั้น
มี ร.ร.นายร้อยแยกกับร.ร.เทคนิค
ทหารบก ร.ร.เทคนิคทหารบก
มีเหล่าพิเศษต่าง ๆ เช่น เหล่า
ปืนใหญ่ เหล่าช่าง เหล่าขนส่ง

ผมเรียนที่ร.ร.เทคนิคทหารอยู่
5 ปี จึงสำเร็จออกมาเป็นนาย
ทหารเหล่าขนส่ง เป็นนายทหาร
เหล่าขนส่งเรื่อยมาจนกระทั่งเข้า
ร.ร.เสนาธิการทหารบก จบแล้ว
จึงลงมาอยู่ทางใต้เป็นนายทหาร
ยุทธการ กรมผสมที่ 5 แล้วเลื่อน

ยศเป็นเสนาธิการกรมผสมที่ 5 จากนั้นย้ายไปเป็นเสนาธิการทหารบกสงขลา จนกระทั่งเป็นพันโทจึงย้ายกลับไปอยู่กรุงเทพฯ อยู่ประมาณ 2 ปี แล้วขึ้นไปอยู่กองทัพอากาศที่ 2 ในฐานะเป็นเสนาธิการในการสู้รบ ช่วงนั้นถูกเรียกตัวไปอยู่สกลนคร กองทัพอากาศที่ 2 ส่วนหน้าและได้ทำงานเกี่ยวกับการปราบคอมมิวนิสต์ครั้งแรกปี 2511 ขณะทำงานที่สกลนครนี้เอง ผมได้เข้าเรียนที่วิทยาลัยกองทัพบก ตอนนั้นเป็นพันเอกและได้เป็นหัวหน้า

18 รุสมิแล

ยุทธการของกองทัพภาค ต่อมาในปี 15-16 ไปรับราชการพิเศษในเมืองลาว ในฐานะผู้บังคับหน่วยรบ ต่อมาเปลี่ยนเป็นกองพันพิเศษ เป็นรองผู้บังคับกองพันพิเศษ 1 ปี แล้วกลับมาเป็นนายทหารยุทธการตามเดิม ต่อมาได้เลื่อนเป็นรองเสนาธิการกองทัพอากาศที่ 2 และได้ไปเรียนที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรในปี 21 ขณะที่เรียนอยู่นั้นได้เลื่อนยศเป็นเสนาธิการกองทัพอากาศที่ 2 จบแล้วก็ได้ย้ายมาเป็นเจ้ากรมยุทธการทหารบกอยู่ 1 ปี และได้เลื่อน

เป็นผู้ช่วยเสนาธิการทหารบก ระยะที่รับราชการอยู่ที่กรุงเทพฯ ได้มีส่วนผลิตคำสั่งที่สำคัญคือ นโยบายน 66/2523 ผมเชื่อว่า นโยบายนี้อาจต้อง ระหว่างนี้ผมพยายามเดินทางไปทั่วทุกภาคของประเทศ เพื่อให้มีความรู้ความคิด ในการต่อสู้ตามนโยบายนดังกล่าว ผมเป็นผู้ช่วยเสนาธิการทหารบกอยู่ 1 ปี จึงได้รับแต่งตั้งเป็นแม่ทัพภาคที่ 4

รุสมิแล ท่านมีทัศนคติต่อบัณฑิตอย่างไรบ้างก่อนที่จะเดินทางไปเป็นแม่ทัพ?

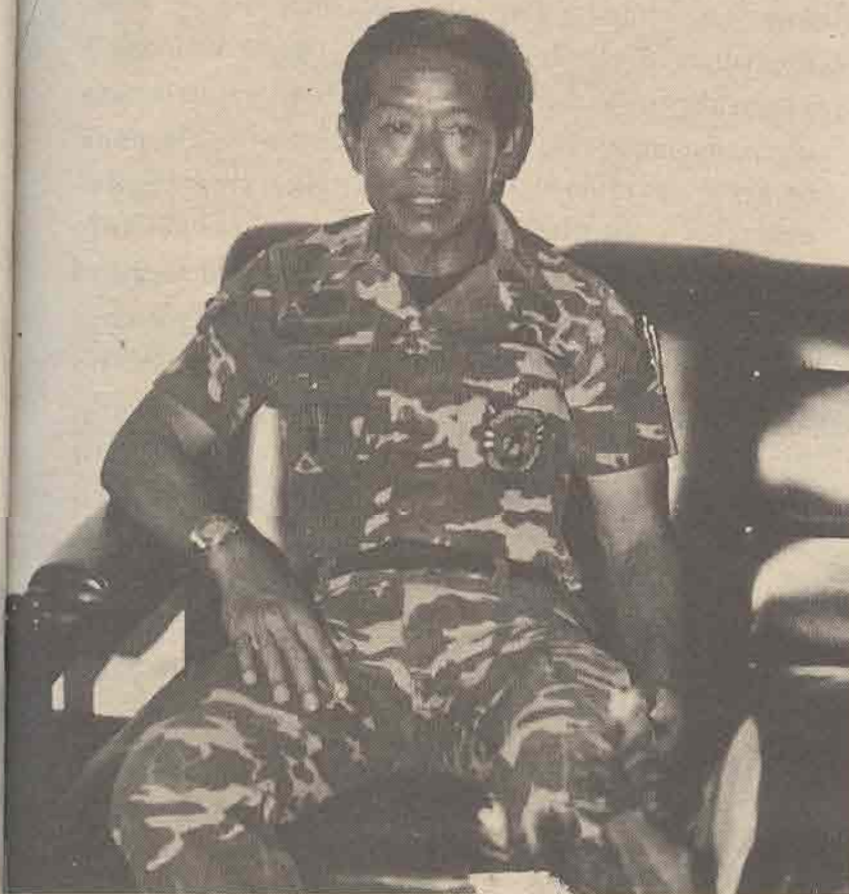
พลโทหาญ ก่อนที่ผมจะลงมาเป็นแม่ทัพ เหตุการณ์ภาคใต้นั้นมีความไม่ปลอดภัยสูง ความเดือดร้อนมีอยู่ทั่วไป ชาวบ้านถูกกดขี่ข่มเหงโจรผู้ร้ายชุกชุม ประชาชนอยู่แบบตัวใครตัวมัน จะเดินทางไปไหนก็ต้องเสี่ยงดวงกัน เหตุการณ์แฉวนาสาร บ้านล้อม เวียงสระ ช้องช้าง และกาญจนดิษฐ์ เป็นเขตปลดปล่อย รัฐบาลยื่นมือเข้าไปไม่ถึง คอมมิวนิสต์สร้างเขตปลดปล่อย อำนาจรัฐ รัฐบาลไม่มีน้ำยาเข้าไปจัดการ แม่แต่ผู้ใหญ่บ้านเรียกไปประชุม เขาก็ไม่ไป พวกคอมลงมาเดินในหมู่บ้านอย่างเปิดเผย และวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เช่นตรวจบัตรประชาชน ใครเป็นข้าราชการก็ดึงตัวไปยิงทิ้ง พูดไปแล้วเราสูญเสียทุกอย่าง พูดได้ว่าสุราษฎร์ธานีทั้งเมืองตกเป็นของเขา ที่ตลาดแทบทุกวันพวกคอมเอาของป่า น้ำผึ้ง ผลไม้มาขายเพื่อไปซื้อยารักษาโรค น้ำ

เกลือ ข้าวสาร และน้ำปลาเข้าป่า
แม้แต่เหตุการณ์ที่ยะลา ปัตตานี
และนราธิวาส เวลามืดค่ำแล้ว
ไม่มีใครกล้าไปไหน นี่แหละเป็น
เหตุการณ์ในคอนั้น ซึ่งผมมี
ความเห็นว่างานครั้งแรกคือการ
แก้เขตปลอดอำนาจรัฐโดยริบคว่น
ผมต้องตีช่องข้างให้ได้ภายใน
3 เดือน สรุปว่าอิทธิพลทางทหาร
ที่เขาสราง เราต้องทำลายโดยริบ
คว่น

รูสมิแล ถ่ายกรุงชิง นครศรีธรรมราช
ที่พวกคอมเข้าไปตั้งค่าย ทาง
ทหารยึดได้หมดแล้วหรือครับ?
พลโทหาญ หมดแล้ว ไม่มีเหลือความ
เป็นสภาพของกองทัพปลดแอก
ไว้เลย ความคิดที่จะเข้าตีฐาน
อ.ส. เพลสะพาน เพลหัวรถจักร
และเผาสถานีรถไฟก็หมดไป
ขณะนี้เราชนะทางทหารก็จริง
แต่เราคงเป็นฝ่ายรับในยุทธ-
ศาสตร์การเมือง และเราไม่ชนะ

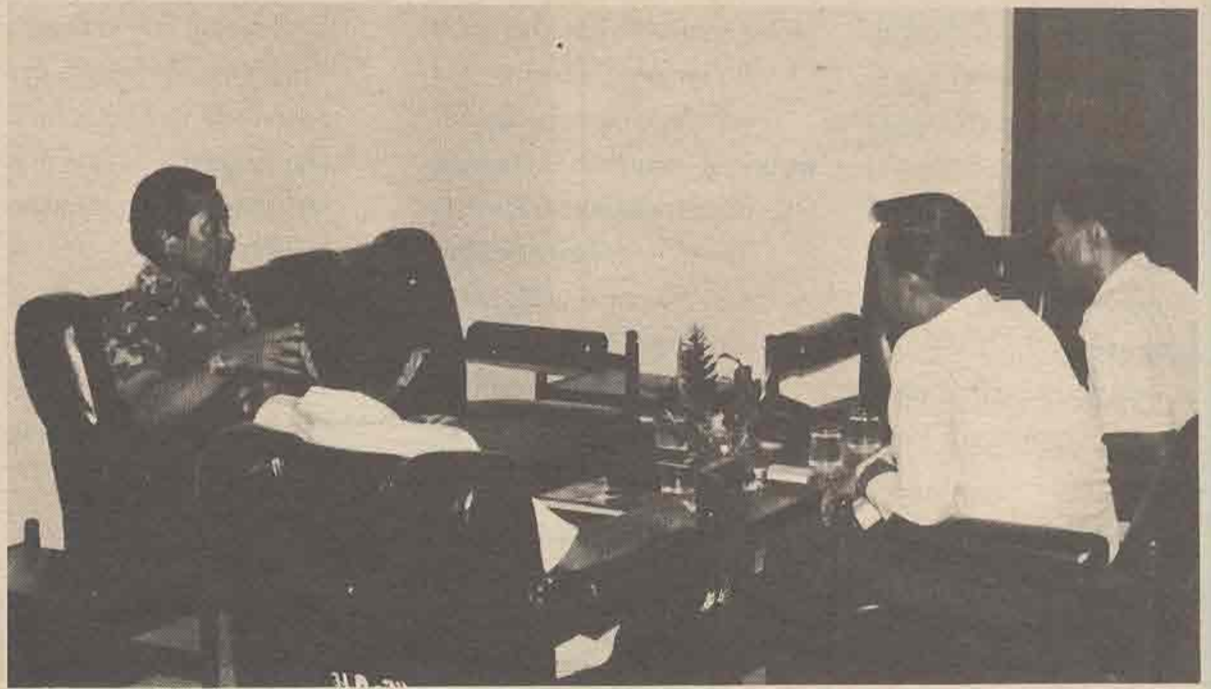
ในสงครามปฏิวัติ จึงจำเป็นอย่าง
ยิ่งที่อยู่ยุทธศาสตร์ทางการเมือง
ของเขาให้ได้ นั่นก็คือการทำลาย
เงื่อนไขต่าง ๆ ก็คือต้องทำลาย
คอร์รัปชั่น เผด็จการและอิทธิพล
มืดให้หมดไป

รูสมิแล เป็นความจริงไหมครับที่ผกค.
ภาคเหนือและภาคอีสานถูกโจมตี
และอ่อนกำลังลง และบางพวก
เข้ามาตั้งที่ฐานภาคใต้จำนวน
มากขึ้น

พลโทหาญ ฐานที่มั่นในภาคใต้ไม่มี
เหลือ ที่เขาลงมาเราไม่กลัวแล้ว
เพราะเรามีนโยบายถูกต้อง คือเรา
สู้ตามสันติวิธี สำหรับพวกไม่
มอบตัว ลงมาอย่างปกปิด พวก
นี้ต้องระวังและที่สงสัยว่ามาตั้ง
ศูนย์กลางทางภาคใต้ เราก็ได้ติด
ตามก็ไม่ปรากฏครับ แต่เราก็ไม่
ประมาทเรื่องเหล่านี้ และเราไม่
หวั่นเกรงที่เขาคิดจะต่อสู้ ทรบ
ใดเรามีนโยบายได้ร่มเย็น มุ่ง
ทำลายเผด็จการและอำนาจมืด
เรากระทำในสิ่งที่เขาต้องการ
ผมเคยพูดให้ไปถึงพี่น้องในป่า
เขาคือบอกด้วยว่ากรณีที่เขาต้อง
การต่อสู้ในป่า ไม่มีประโยชน์
อะไร ด้วยเหตุนี้เองมีผู้มอบตัว
จำนวนมาก ผมเชื่อว่าเราทำให้เขา
สงบลงได้ แม้ว่าเราไม่ชนะ
สงครามปฏิวัติก็ตาม แต่ทำให้
การต่อสู้ลดระดับลงมาเป็นการ
ก่อการร้าย เพราะฉะนั้นเราควร
รุกทางการเมืองให้ได้ ก็คือต้อง
ทำกันทั้งข้างล่างและข้างบน

รูสมิแล 19

รูสมิแธ การแก้ปัญหาข้างบนหรือข้างล่างที่มีปัญหาซับซ้อนมากไหมครับ?

พลโทหาญ ข้างล่างนั้นผมทำได้แล้ว แต่ข้างบนขึ้นไปนั้นยังทำไม่ได้ เพราะว่า เป็นเรื่องของการเมืองระดับประเทศ อิทธิพลหรืออำนาจมีระดับชาติ ซึ่งยังไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ยังมีการปกป้องรักษาโยงโยสาขาพาณิชย์หรือหวังผลประโยชน์ของตัวเอง เช่นเราให้เขาเข้าข้าราชการชั่ว เขาก็บอกว่ามันดี เขานั่งเทียนไม่ได้พิจารณาอะไรเลย นี่คือความเหลวไหลของสายงาน มอบให้เป็นแม่ทัพแล้วก็ยังไม่ไว้ใจอีก

รูสมิแธ ผมเห็นด้วยเกี่ยวกับการกำจัดอิทธิพลมืด และผมเห็นว่าปัญหาบ้านเราอีกอย่างหนึ่ง คืออาวุธสงครามที่ยังอยู่ในมือประชาชนมีคนเสนอให้มีการแก้ด้วยกฎ

หมายทำโทษอย่างมาเลเซีย ท่านแม่ทัพมีความเห็นอย่างไรบ้าง พลโทหาญ เรื่องนี้ก็น่าเป็นห่วง น่าจะทำอย่างมาเลเซียคือใครมีอาวุธสงครามก็ประหารชีวิต เรื่องนี้จะเข้าวาระที่ผมเสนอผู้คดีในสภา และจะขอความร่วมมือจากราชการส่วนต่าง ๆ เช่น กรมที่ดิน กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมอัยการ ให้ศึกษากฎระเบียบที่ล้ำหลังหรือไม่เป็นธรรม ผมคาดว่า คนที่หวังดีจริง ๆ ก็ให้เสนอ คนที่ไม่หวังดี ต้องอนุรักษ์เอาแต่แบ่งก็คงไม่เห็นด้วย แต่ผมต้องต่อสู้ เพราะเห็นว่าเป็นหนทางที่จะกำจัดอิทธิพลและอำนาจมืดได้ เวลานี้บุคคลธรรมดาเป็นเจ้าของมีมือปืนล้อมหน้าล้อมหลัง มีอำนาจถึงกับย้ายผู้ว่าหรือย้ายผู้กำกับได้ มันเข้าถึงรัฐมนตรีได้อย่างสบาย แลผมบริจาคเงินเป็นล้าน

สองล้าน

บ้านเมืองของเราผมเห็นว่า ยังไม่มีคนเข้าใจอีกเยอะ คือมองไม่เห็นว่าจะยุติสงครามได้เมื่อไร คิดกันไปต่าง ๆ นานา แต่ผมขอยืนยันว่าสงครามยุติได้แน่นอน โดยเรารู้จักแนวการต่อสู้ที่ถูกต้อง นั่นคือการกำจัดอิทธิพลหรืออำนาจมืดให้หมดไป คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยหมดโอกาสรุกเรา เพราะฉะนั้นรัฐบาลต้องทำตัวเองรู้จักเป็นฝ่ายรุกคือทำในสิ่งที่ประชาชนต้องการ ขณะนี้ประชาชนต้องการอะไร เขาต้องการประชาธิปไตยเต็มใบ เมื่อไรข้างบนยังเป็นเผด็จการ คือตัวเองนึกว่าเป็นประชาธิปไตยไปแล้ว แต่ความจริงเปล่าเลย จึงเป็นการกระทำที่ค้านกัน

รูสมิแธ ปัญหาภาคใต้ตอนล่าง ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่สำคัญมาก

พลโทหาญ ถ้าเราให้ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินให้เกิดขึ้นได้จริง ปัญหาสำคัญที่เหลืออยู่คือปัญหาสังคมที่ชายแดน เราจะแก้ปัญหากลาคูได้ไม่คงถ้าปล่อยให้ชายแดนยุ่งเหยิง เพราะฉะนั้น จคม. และ ขจก. ต้องดีให้เรียบร้อย ปัจจุบันถ้ามีก็ปัญหาขจก.เท่านั้น แต่ตอนนี้ไม่มีการเผาโรงเรียน และไม่มีโจรจับครุมาตั้งปีกว่าแล้ว

รุสมิแล ปัญหาขจก.ทางมาเลเซียไม่ยอมรับ เราจะตัดรากถอนโคนให้หมดได้อย่างไร

พลโทหาญ ผมจะให้โอกาสเขาก่อน คือตอนนี้ให้มอบตัว หลังจากนั้นเราจะบอกว่าตัดแล้วละ ใครมี 2 สัญชาติก็จำหน่ายออกไป บางคนที่เป็นขจก.ได้รับแต่งตั้งเป็นถึงนายอำเภอ ปลัดอำเภอมามอบตัวเป็นจำนวนมาก แต่ถ้าเขายึดครองได้เมื่อไรแล้ว ก็จะได้รับการแต่งตั้งตามยศนั้น ๆ ทั้งนี้

รุสมิแล ผมเห็นว่ายังเหลือเวลาอีกเล็กน้อย เลยขอถามเป็นคำถามสุดท้าย คือท่านเห็นว่ามีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในฐานะเป็นมหาวิทยาลัยชายแดนภาคใต้ควรมีบทบาทอย่างไรเพื่อรับใช้ภูมิภาคแถบนี้ได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น

พลโทหาญ ผมคิดว่าอาจารย์ทุกคนล้วนมีความเสียสละเพื่อพัฒนาภาคใต้ สิ่งที่ผมใคร่ขอฝากคือทำให้สถาบันการศึกษานี้เป็นของชาวบ้านให้มากที่สุด เช่นให้ชาวบ้านได้มาศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแล้วได้วุฒิบัตร และสถานที่อาคารต่าง ๆ ก็ควรใช้ให้คุ้มค่าที่รัฐบาลลงทุน บางครั้งผมคิดว่าอาจารย์ควรออกไปสอนชาวบ้านในชนบท เปิดชั้นเรียนแบบเดินสอน อาทิตย์นี้ไปหมู่บ้านนี้ อาทิตย์ต่อไปก็ไปสอนที่หมู่บ้านอื่น ผมเคยพบเด็กจบ ป.4 หลายคนในชนบทไม่มีโอกาส

เรียนต่อ ป.5 เพราะโรงเรียนใกล้บ้าน ไม่อยู่ในข่ายที่เปิดชั้นประถมปลาย เพราะฉะนั้นเด็กจบเพียง ป.4 ทั้งที่ภาคบังคับให้เรียนจบชั้น ป.6 ทำให้รัฐบาลไม่เร่งมือแก้ไข ไม่เหมือนที่มาเลเซีย สิงคโปร์ เขาสนใจการศึกษามาก ใครได้ดีทางการศึกษาจะได้รับการยกย่องและจะก้าวไปสู่ตำแหน่งสูง ผมเห็นว่าเมืองไทยเราการศึกษาภาคบังคับควรให้ไปถึง ม.6 และต้องเน้นที่สายอาชีพด้วย จบ ม.6 แล้วสามารถประกอบอาชีพได้บ้าง เช่นรู้จักซ่อมบ้าน ซ่อมสิ่งของต่าง ๆ ได้

รุสมิแล ผมขอขอบคุณท่านแม่ทัพอย่างสูงที่กรุณาปลื้กเวลามาสนทนากับพวกเรา

พลโทหาญ ผมขอบคุณเช่นกัน

